

Ecologische quick scan Margrietlaan 30 Bennekom

Opdrachtgever(s): ing. Wouter van Beijnum/
BALANCEWONINGEN/
Ontwerpburo van Beijnum V.O.F.

Uitgevoerd door: Econu / Dhr. Bart Smeets
bart.smeets@econu.eu
0646020125
www.econu.eu

Uitgevoerd op: 20-8-2020.

Datum: 8-9-2020

Onderwerp: Quick scan flora en fauna
Bennekom

Uw kenmerk: /

Ons Kenmerk: BW 20-8-27

Inhoud

1 Inleiding.....	2
1.1 Aanleiding.....	2
1.2 Doel	2
1.3 Zorgplicht.....	2
1.4 Leeswijzer.....	2
2 Plangebied	3
2.1 Ligging en beschrijving plangebied	3
2.2 Voorgenomen plannen.....	5
3 Methode	6
4 Natuurwaarden.....	7
4.1 Beschermde gebieden	7
4.2 Beschermde soorten.....	8
4.3 Soortmanagementplan (SMP).....	12
5 Biodiversiteit.....	13
6 Conclusies.....	16
Beschermde gebieden	16
Beschermde soorten.....	16
Biodiversiteit	17
Geraadpleegde bronnen.....	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is van plan om op de locatie, gelegen aan de Margietlaan 30 in Bennekom de bestaande gebouwen te slopen en te vervangen door nieuwbouw. In verband met de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

Vanaf 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wn) in werking getreden. Deze wet vervangt de drie voormalige wetten op het gebied van soort- en gebiedsbescherming; Boswet, natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

Uiteraard toetsten wij aan de bepalingen volgens de nieuwe Wet natuurbescherming.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

Op verzoek van de gemeente Ede zal ook aandacht besteed worden aan de mogelijkheden om de biodiversiteit ter plekke te verbeteren door natuurinclusieve maatregelen in de planvorming en uitvoering mee te nemen.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode(n) besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in

hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft een laag kerkgebouw, een bijgebouw, stacaravan en schuurtje en de pastorie met een garage. Deze gebouwen werden tot voor kort door de Vrije Evangelische Gemeente gebruikt voor diensten en bijeenkomsten. Het plangebied ligt ten oosten van de kern van Bennekom, ten midden van een woonwijk met veel groen en (half) vrijstaande woningen. Ten oosten van het plangebied ligt Natura 2000 gebied de Veluwe. In de omgeving is geen oppervlaktewater aanwezig.

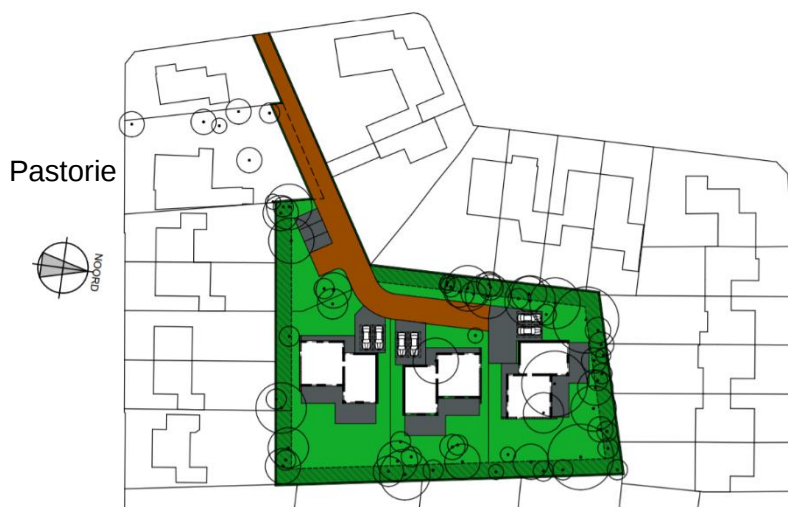
In het plangebied staat een kerkgebouw en een verscheidenheid aan (bij)gebouwen. Het kerkgebouw is laag, boven de entree is een klein stukje muur met enkele open stootvoegen. Het geheel heeft een vrij plat dak zonder pannen. Naast het kerkgebouw staat een bijgebouw, zonder open stootvoegen en met een plat dak. Iets verder staat nog een oude stacaravan los van de grond, onder de caravan ligt geen puin/takken of andere spullen. Tevens staat er nog een kleine houten schuur met openingen, zowel op grondniveau als hoger, en een schuin pannendak. De gebouwen zijn enigszins onderkomen en aan de achterzijde ligt rommel en takkenbossen. Aan de voorzijde van de kerk is een deel van het plangebied betegeld met betontegels. Het geheel is omgeven door een gazon en een zoom met hoge, dikke bomen, zowel naald- als loofbomen. Tussen deze bomen staan struiken, deels binnen het plangebied, maar deels ook bij de burens in de tuin.

2.2 Voorgenomen plannen

Het voorgenomen plan is relatief eenvoudig, de bestaande kerkgebouwen, stacaravan en het houten schuurtje worden gesloopt. Een aantal bomen op het terrein zullen gekapt worden, de groene strook rond het plangebied blijft echter intact. Ter plekke van het kerkgebouw komt nieuwbouw in de vorm van drie vrijstaande bungalows. De bestaande groenstrook rond het perceel blijft ongemoeid maar wordt in het plangebied nog verbreed.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruik gemaakt van gegevens van het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de NDFF en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van hollen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken.

De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 20 augustus 2020 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: licht bewolkt, droog, windkracht 2 en circa 25°C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

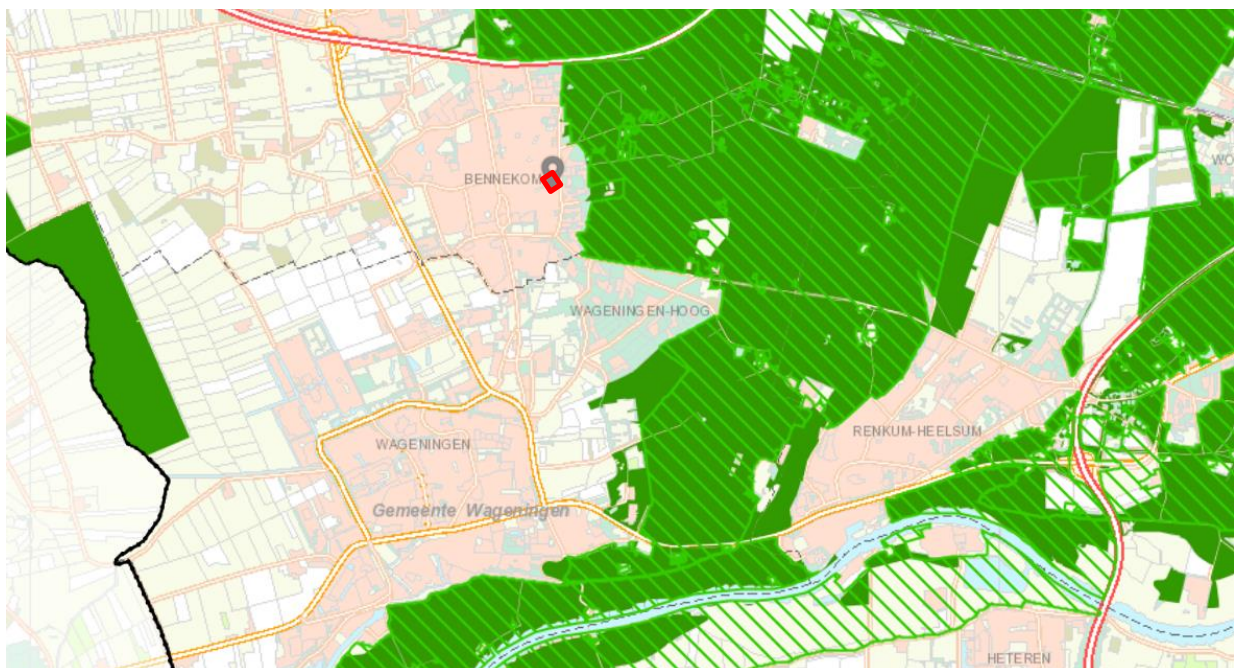
Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het plangebied in de nabijheid van Natura 2000-gebied ligt. Het dichtstbijzijnde natura 2000 gebied is de Veluwe (<1km). Daarnaast liggen de natura 2000 gebieden Binnenveld (5km) en Rijntakken (4km) op iets grotere afstand van het plangebied.

Doordat het plangebied in de nabijheid van de Natura 2000-gebieden ligt, kunnen er negatieve effecten optreden als gevolg van de uitvoering van de plannen. Aangezien het plangebied niet in het natura 2000 gebied ligt, geen ingrijpende veranderingen in de lokale waterhuishouding te weeg brengt en het geheel afgeschermd wordt door woningen en tuinen, is de enige mogelijke verstoring een verhoogde depositie van stikstof. Aangezien het plangebied in de directe nabijheid van Natura 2000-gebied ligt, is het redelijkerwijs niet uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland. Uit de natuurbeheerplankaart van de kaartbank op de website van de provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNN. De ligging van het NNN ten opzichte van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. NNN (Gelders natuurnetwerk, donkergroen)/Natura 2000-gebieden (licht groen gearceerd) in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied behoort niet tot het NNN. De bescherming van het NNN is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Als wezenlijke kenmerken en waarden gelden de actuele en geambieerde natuurbeheertypen zoals vastgelegd in het Natuurbeheerplan van de provincie. Daarnaast worden als wezenlijke kenmerken en waarden aangemerkt geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte, openheid of juist geslotenheid en de landschapsstructuur. De voorgenomen plannen hebben geen aantasting tot gevolg hebben van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied.

Beschermde bomen

In verband met de aanwezigheid van als beschermwaardig gewaardeerde boombeplanting, is het voor zover en zolang aanwezig, verboden te bouwen op gronden ter plaatse van de aanduiding 'beeldbepalende boom'. Het bevoegd gezag kan middels een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels, indien wordt aangetoond dat door het bouwen en/of gebruik van de gronden de conditie, levensverwachting, groeiplaats en (beeld)kwaliteit van de bomen niet worden aangetast. Ten behoeve van het verlenen van de omgevingsvergunning dient aan het bevoegd gezag een bomeneffectrapportage overlegd te worden, waaruit blijkt dat de bouw of werken en/of werkzaamheden geen onevenredige gevolgen hebben voor de levensvatbaarheid en de ruimtelijke, monumentale, cultuurhistorische of ecologische betekenis van de bomen. Het bevoegd gezag kan bij het toepassen van de afwijking nadere eisen stellen ten aanzien van de situering en afmetingen van bouwwerken en de aard van de verhardingen.

De bouwwerkzaamheden hebben geen negatief effect op beschermde beeldbepalende bomen.

Conclusie

Vanwege de ligging van het plangebied in de nabijheid van NNN/Natura 2000-gebied is het redelijkerwijs niet op voorhand uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben op deze gebieden. Met name de uitstoot van stikstof bij de bouw- en gebruiksfase is van belang, een Aeries-berekening dient uitgevoerd te worden om de omvang van de uitstoot en de depositie te bepalen. Indien de depositie in Natura 2000 gebied plaats vindt ($>0,00\text{mol}$ stikstof/ha/jaar), dan dienen de voorgenomen plannen ook beoordeeld te worden op mogelijke effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van natura 2000 gebied Veluwe in een natuurtoets. Er worden geen negatieve effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het omliggende NNN verwacht. Er worden geen beschermde bomen aangetast of gekapt.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat voornamelijk uit bebouwing, een tuin met een groot gazon en borders vol struiken en tuinplanten. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat binnen het directe plangebied geschikte biotopen voor beschermde plantensoorten ontbreken. De aanwezige flora duidt op een rijke, bemeste bodem. In de ruime omgeving (1km rond plangebied) zijn volgens de NDFF geen beschermde flora-soorten aangetroffen. Het is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten dat binnen het directe plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

4.2.2 Vlinders en libellen

Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat in het directe plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn en specifieke waardplanten ontbreken voor het voorkomen van beschermde vlindersoorten. Beschermde vlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit het veldbezoek blijkt dat in het directe plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde soorten libellen. Door het ontbreken van geschikt oppervlaktewater in het directe plangebied is geen voortplantingsbiotoop voor beschermde libellen aanwezig. In de ruime omgeving is de grote vos (4) en de sleedoornpage (1) waargenomen, maar het plangebied is niet relevant voor deze soorten.

4.2.3 Kevers en slakken

Beschermde soorten houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het directe plangebied. Het voorkomen van beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten. Het vliegend hert komt op de Veluwe voor, maar aangezien er geen bomen gekapt worden die relevant kunnen zijn voor deze soort, zal er ook geen negatief effect op deze soort bestaan.

Beschermde waterkevers en aquatische slakkensoorten platte schijfhoren en Bataafse stroommossel zijn afhankelijk van permanente wateren. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

4.2.4 Vissen

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissen voorkomen in het plangebied.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit de verspreidingskaarten in het boek 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al. 2009) en de data in de NDFF kan geconcludeerd worden dat de volgende soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen; gladde slang, hazelworm, zandhagedis en ringslang, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en vormt derhalve geen voortplantingshabitat voor de diverse amfibieënsoorten. Er zijn geen streng beschermde amfibieënsoorten in de omgeving aangetroffen, het is niet aannemelijk dat het directe plangebied landhabitat vormt voor deze soorten. De struiken en bomen aan de rand van het plangebied vormen op zich wel een geschikt overwinteringsbiotoop voor amfibieën. Echter, door de grote afstand tot oppervlakte water is de kans klein dat er daadwerkelijk amfibieën aanwezig zijn. Vanwege de kenmerken van het terrein en het gebruik van het plangebied is

het onwaarschijnlijk dat meer kritische en zwaarder beschermde soorten amfibieën in het plangebied voorkomen.

Gezien de ligging van het plangebied, de aangetroffen biotopen en de bekende waarnemingen, is het uit te sluiten dat de ringslang en gladde slang in het plangebied voorkomen. Ook het voorkomen van zandhagedis is uit te sluiten, de aangetroffen biotoop is niet geschikt. Wellicht leven in de struiken en bomen die het plangebied omringen wel hazelwormen.

Gezien de afwezigheid van geschikte landbiotopen voor streng beschermde amfibieën en de meeste reptielen in het directe plangebied, is er voor de meeste soorten geen negatief effect te verwachten van de voorgenomen plannen. Dat kan echter niet op voorbaat gezegd worden van de hazelworm, deze kan tussen het strooisel onder de bomen en struiken aan de rand van het plangebied voorkomen. Echter, deze groene rand blijft bij de geplande werkzaamheden ongemoeid. Door het tijdig plaatsen van een scherm kan verhinderd worden dat eventueel aanwezige hazelwormen op het bouwterrein komen. Negatieve effecten op de hazelworm worden zodoende voorkomen.

4.2.6 Vogels

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor diverse vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn o.a. huismus, ekster, vinken, putters, houtduif, kauw, kraaien, diverse mezensoorten, buizerd, torenvalk en spechten waargenomen. De vogels zijn waargenomen in de omliggende bomen en struiken. Volgens de NDFF komen in de omgeving van het plangebied een groot aantal verschillende broedvogels voor, het betreft soorten die met name in tuinen en in bossen aangetroffen worden.

In de omgeving van het plangebied (1km) worden van verschillende jaarrond beschermde soorten nesten aangetroffen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, sperwer, steenuil en wespandief. Een groot deel van deze nesten worden in de bossen aan de rand van de Veluwe aangetroffen, maar het kan niet uitgesloten worden dat de huismus in het plangebied broeden. Bij de sloop van het schuurtje gaan mogelijk mussennesten verloren, dit dient nader onderzocht te worden.

In de bomen en struiken rond het plangebied broeden een groot aantal vogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Deze nesten mogen niet verstoord of vernietigd worden in het broedseizoen. Voor deze algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en beplanting niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Gedurende het broeden zijn de nesten van alle vogels en de functionele leefomgeving strikt beschermd. Door (eventueel) aanwezige bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

De vogels die momenteel in het plangebied foerageren zullen elders voldoende voedsel kunnen vinden, voorbijtrekkende vogels hebben weinig last van de voorgenomen initiatieven. Gezien de aangetroffen biotopen in het directe plangebied en de waarneming tijdens het veldbezoek is het redelijkerwijs uit te sluiten dat er, naast de in potentie aanwezige nesten van huismussen en gierzwaluen, andere jaarrond beschermde nesten in (de omgeving van) het plangebied zijn.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

In de NDFF zijn waarnemingen van gewone grootoorvleermuizen, laatvlieger en gewone dwergvleermuizen bekend. Het is niet onwaarschijnlijk dat meer soorten vleermuizen in de omgeving voorkomen. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en het is aannemelijk dat regelmatig vliegactiviteit van vleermuizen in het plangebied is. Er worden geen bomen gekapt met holtes die geschikt zijn voor vleermuizen. Ook de aanwezige lijnvormige structuur van bomen en struiken, een mogelijke vliegroute voor vleermuizen in de omgeving naar het foerageergebied in de luwte tussen de bomen, blijft bestaan. Tijdens de werkzaamheden en inrichting van het plangebied zal rekening gehouden worden met de foeragerende vleermuizen door geen overmatige (bouw)verlichting te gebruiken.

In de bosschage rond het plangebied staan dikke bomen met holtes die mogelijk dienst doen als verblijfplaats voor vleermuizen. Deze bomen blijven staan bij de uitvoering van de gepresenteerde plannen. Het kerkgebouw en bijgebouw zijn niet bijzonder geschikt voor vleermuizen, de aanwezige open stootvoegen bevinden zich net boven een dakje waardoor de uitvlieghoogte te klein is. Het houten schuurtje is wel geschikt, vleermuizen kunnen hier vrij in- en uitvliegen.

Indien er geen bomen met holtes worden gekapt, dan is vernietiging van verblijfplaatsen in de bomen niet aan de orde, evenmin wordt dan een mogelijk aanwezige migratieroutes verstoord. Een verstoring van de eventueel aanwezige verblijfplaatsen in de omliggende bosgebieden zal gering zijn. Aangezien het houten schuurtje afgebroken wordt, dient hiervoor een onderzoek naar zomer- en paarverblijven van vleermuizen uitgevoerd te worden.

Overige zoogdieren

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse zoogdiersoorten voorkomen: boommarter, steenmarter, das, eekhoorn, egel, konijn, ree, rosse woelmuis, huisspitsmuis, veldmuis, bosmuis, vos, wezel en wolf.

Van de genoemde soorten wordt de aanwezigheid van de wolf, boommarter en das op voorhand uitgesloten. Het is mogelijk dat een zwervend exemplaar van deze soorten een keer in het plangebied aanwezig is, maar vanwege de eisen die deze soorten aan hun biotoop stellen, is het uitgesloten dat het plangebied een wezenlijk onderdeel uitmaakt van het leefgebied van deze soorten.

Het plangebied kan gezien de huidige inrichting en ligging (onderdeel van) het leefgebied vormen van algemene soorten grondgebonden zoogdieren. De vos en ree komen veelvuldig in de omgeving van het plangebied voor, deze dieren zijn gewend aan activiteiten en zullen weinig last hebben van de geplande werkzaamheden. Steenmarters kunnen in woongebieden rust- en verblijfplaatsen vinden, in de schuur, tussen het puin achter de gebouwen, onder de stacaravan en in andere holtes kunnen geschikte verblijfplaatsen voor deze soort gevonden worden. De aanwezigheid van wezel en bunzing kan niet op voorhand uitgesloten worden, hoewel deze soorten met name in landelijk gebied voorkomen, zijn er ook waarnemingen in de omgeving van het plangebied. Het is mogelijk dat in de schuurtjes marterachtigen verblijven. Eekhoorns kunnen nesten hebben in de bomen rond het plangebied, tijdens de quickscan konden de dichtbegroeide kronen niet voldoende geïnspecteerd worden om de aanwezigheid van eekhoornnesten uit te sluiten. In het plangebied komen ook egels voor, er zijn verschillende uitwerpselen van egels aangetroffen tijdens de quickscan. Ook de aanwezigheid van konijnen wordt door hun uitwerpselen verraden. Verder is het aannemelijk dat de genoemde (spits-, woel-)muizen in het plangebied voorkomen.

Aangezien de bomen en struiken rond het plangebied ongemoeid blijven, worden er geen blijvende negatieve effecten op eekhoorns, egels, vos, ree en de verschillende muizensoorten verwacht. Voor de egel geldt in Gelderland bovendien een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van steenmarters, wezel en bunzing worden wel zeker vernield bij de sloop. Een aanvullend onderzoek naar het voorkomen van steenmarter, wezel en bunzing is noodzakelijk om inzicht te krijgen in de aanwezige functionaliteiten in het plangebied.

Samenvattend kan gesteld worden dat het plangebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen. Bovendien is er een mogelijke vliegroute langs de aanwezige bomen en struiken en zijn er in de bomen, het aanwezige houten schuurtje en de pastorie mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De aanwezige bomen en struiken in de groene rand blijven staan en er wordt rekening gehouden met het foerageren van vleermuizen, derhalve worden er geen negatieve effecten verwacht ten aanzien van het foerageergebied en de vliegroutes. Er worden een vijftal dunne bomen zonder holtes gekapt in het plangebied, het is onwaarschijnlijk dat de kap van deze bomen een negatief effect heeft op de foerageer mogelijkheden voor vleermuizen. Het schuurtje wordt gesloopt, hierdoor kunnen zomer- en/of paarverblijven van gebouw bewonende vleermuizen vernietigd worden. Hiervoor is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Van de overige zoogdiersoorten kan de aanwezigheid deels bij voorbaat uitgesloten worden, worden er geen negatieve effecten verwacht en/of er geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Echter, een aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van steenmarter, wezel en de bunzing is noodzakelijk.

4.3 Soortmanagementplan (SMP)

De gemeente Ede heeft een soortmanagementplan (SMP) voor gebouw bewonende soorten. In dit plan worden verschillende categorieën onderscheiden, de sloop van de schuur valt binnen het SMP binnen categorie 3, ook gezien de gehele ontwikkeling (sloop grotere gebouwen) valt de gehele ontwikkeling binnen categorie 3. Er zal dus onderzoek moeten plaatsvinden volgens de geldende protocollen voor deze soorten. Als blijkt dat er beschermde soorten aanwezig zijn die binnen het SMP vallen dan hoeft er niet apart een ontheffing te worden aangevraagd maar zal wel overcompensatie moeten worden gerealiseerd.

Wat betreft de pastorie is het wel te adviseren dat deze wordt meegenomen in het ecologische onderzoek, deze zal noodzakelijk zijn bij een eventuele omgevingsvergunning voor de renovatie. Aangezien de pastorie wel behouden blijft maar grondig zal worden gerenoveerd zal deze binnen categorie 2 vallen. Daar is dan een vleermuis onderzoek (paarverblijf) voor noodzakelijk.

Voor de kleine marterachtigen zal de normale procedure moeten worden doorlopen, deze soorten vallen niet onder het SMP.

5 Biodiversiteit

De gemeente Ede besteedt veel aandacht aan het verbeteren van de biodiversiteit in de gemeente. Een van de methodes die hierbij gebruikt worden is een puntensysteem voor natuurinclusiviteit bij nieuwe ontwikkelingen. Voor het puntensysteem moet worden uitgegaan van de totale ontwikkeling. Dit natuurinclusieve ontwerp aan de hand het puntensysteem staat los van de resultaten van het ecologisch onderzoek. Bij het bepalen van het aantal punten voor het natuurinclusieve ontwerp moet worden uitgegaan van de totale investeringssom. In het onderhavige geval gaan we uit van de sloop van de kerk en de nieuwbouw van drie bungalows, de investeringssom is in dit geval €850.000,-. De te nemen maatregelen voor het natuurinclusieve ontwerp moeten worden opgenomen in het inrichtingsplan.

Gezien de investeringssom, valt dit project binnen de categorie “Middelgrote projecten” (€500.000 - €1.000.000), derhalve dienen er 65 punten in het kader van de natuurinclusiviteit behaald te worden.

Gezien de geplande ontwikkelingen en de wensen van de opdrachtgever vallen een groot aantal mogelijkheden, zoals die in de maatregelencatalogus genoemd worden, af. De gebouwen zijn laag, er komt geen punt-/pannendak op en groene daken hebben voornamelijk niet de voorkeur van de opdrachtgever. De ambassadeur voor de eenheid waar het plangebied in ligt is de gewone dwergvleermuis. Er worden echter ook huismussen, gierzwaluwen, marterachtigen en andere soorten in (de omgeving van) het plangebied verwacht. In de maatregelencatalogus is in de thema's bebouwing en tuinen en erven gezocht naar maatregelen die binnen dit project realiseerbaar zijn.

Bebouwing

Groene gevel (15), minimaal 2m hoog en 10m². Planten dienen bij voorkeur zelfvoorzienend te zijn wat betreft water en voeding. Denk hierbij aan planten zoals klimop, bosrank, kamperfoelie of wilde hop. Er komen drie bungalows met elk een groene muur.

Insectenstenen in metselen (1/woning), minimaal 5, plaatsen op minimaal 50 cm en maximaal 3 meter hoogte. Insecten stenen kunnen worden opgenomen in het metselwerk van nieuwbouw. De stenen dienen op de zonkant van de bebouwing te worden geplaatst en kunnen zowel groepsgewijs als afzonderlijk aangebracht worden. In iedere bungalow worden vijf stenen ingemetseld (3)

Vogel- en vleermuisvriendelijke verlichting (5), Als weglaten van verlichting echt géén optie is, dan aanlichten met vleermuisvriendelijke verlichting. Vogel- en vleermuisvriendelijke verlichting is verlichting met aangepast armatuur, waardoor geen uitstraling naar boven plaatsvindt, of speciale lampen zoals de LED Batlamp. De inrichting wordt geheel vogel- en vleermuisvriendelijk verlicht.

Tuinen en erven

Open composthoop (2), minimaal 1m³ en minimaal 1 meter hoog. Voor het plaatsen van een dichte (bijvoorbeeld kunststof) compostbak worden geen punten toegekend. Er dient een open verbinding te zijn tussen de buitenruimte en de compostbak zodat insecten in de compostbak toegankelijk zijn voor vogels en kleine zoogdieren zoals egels. Denk hierbij aan een houten

constructie waarin bladafval en gemaaid gras wordt omgezet tot compost. Er komt een composthoop in de hoek van het plangebied.

Dood hout (5), minimaal 1 m³ en 50 cm hoog. Een combinatie van dikkere stammen en dunnere takken zorgt voor maximaal effect voor insecten, zorg daarom voor variatie. In de groene rand worden takkenrillen aangelegd.

Drinkplaats vogels (1), maximaal één per tuin of erf. De drinkplaats moet veilig zijn ten aanzien van predatoren zoals katten, en het water moet ondiep zijn (maximaal 4 cm).

Aanplant insectenvriendelijke struiken (1), geen limiet voor aantal struiken maar er geldt een limiet van maximaal 5 punten per project. Aangeplante struik moet zelfvoorzienend te zijn wat betreft water en voeding: dus in de volle grond en niet in pot of kuip. Vlinderstruik, Gelderse roos en sporkehout zijn goed voor insecten. De bessen van Gelderse roos en Sporkehout bieden ook voedsel voor vogels. Er worden meer dan 5 gelderse rozen/sporkehout geplant.

Egelsnelweg (1), per perceelscheiding maximaal één opening waar punten voor verdient kunnen worden. Maximaal 10 punten per project.

Egelvriendelijke overhoekjes (2), het creëren van het overhoekje kan door bladafval en takken op een plek nabij of onder opgaande begroeiing zoals bomen of struiken aan te brengen. De complete groene rand is egelvriendelijk.

Insectenhotel (1), maximaal 1 punt bij project, het oppervlakte van het insectenhotel is minimaal 1m² n.v.t. Zorg voor een vrije aanvliegroute, dus geen hoge beplanting direct voor het insectenhotel plaatsen. Er komt een insectenhotel.

Inzaaien kruidenrijk zaadmengsel (15), minimaal 100 m², zaadmengsel moet worden ingezaaid op gras of braakliggend terrein zonder bomen of struiken. Zaadmengsel moet inheems, regio gebonden en bij voorkeur van biologische en duurzame herkomst zijn. Verspreid over het plangebied komen er stroken die ingezaaid worden met kruidenrijke zaadmengsels.

Kwetterbosje (2), minimaal 2m² en minimaal 1,5 meter hoog. Dichte en groenblijvende of bladhoudende struiken, denk aan hulst, taxus, vuurdoorn en beukhaag. In de bosrand en bij de nieuwe inrichting van het plangebied worden verspreid over het terrein minimaal 4 van dergelijke bosjes/struiken gerealiseerd.

Mezenkastjes (1), maximaal 2 mezenkasten per tuin op minimaal 3 meter hoogte plaatsen. De kasten kunnen aan zowel bomen als struiken worden opgehangen. Belangrijk is dat de bomen levensvatbaar en toekomstbestendig zijn. In het plangebied worden nieuwe nestkastjes opgehangen.

Zandbak (2), minimaal 2m². Zandbank op zonnige plaats aanleggen, bij voorkeur met klein reliëf. In de groene rand worden open zandstukken vrij gehouden.

Tegels vervangen door groen (2/m²), minimaal 1m² (maximaal 20 punten per project). Alleen inheems, duurzaam geteeld en regio gebonden planten toepassen. Deze maatregel geldt ook voor andere dichte verhardingen in tuinen of erven zoals klinkers en betonplaten. Het

bestaande tegeloppervlak wordt verwijderd, de nieuwe verharding zal half doorlatend zijn. De netto winst wordt geschat op 50m².

Sleedoorn planten (1), Er geldt geen maximum voor het aantal struiken dat wordt aangeplant, er geldt wel een maximum van 5 punten per project. Er worden in de groene rand verspreid een 10-tal sleedoorns geplant.

Bij realisatie van deze maatregelen zijn bij de bouw van de drie bungalows en inrichting van het plangebied al 90 punten verdiend, zonder rekening te houden met vermenigvuldigingsfactoren.

6 Conclusies

Beschermde gebieden

Vanwege de ligging in de nabijheid van Natura 2000-gebied en het NNN is het niet op voorhand uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben op NNN/Natura 2000-gebieden. Er dient dan ook een Aerius berekening uitgevoerd te worden om de depositie van stikstof ten gevolge van de werkzaamheden in te kunnen schatten. Aan de hand van de resultaten van deze berekening wordt duidelijk of een natuurtoets uitgevoerd dient te worden naar de effecten van de plannen op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN en de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied Veluwe.

Beschermde soorten

In de ruime omgeving van het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die beschermd zijn onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. In het plangebied en direct daar omheen blijft voldoende geschikt alternatief foerageergebied aanwezig. Derhalve hebben de voorgenomen plannen geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageergebied van vogelsoorten.

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten in de bomen en struiken rond het plangebied. Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat negatieve effecten optreden ten aanzien van broedende algemeen voorkomende vogelsoorten. In de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten op het kavel van de initiatiefnemers.

Het is wel mogelijk dat huismussen onder het dak van de pastorie en de aanwezige schuurtjes broeden, tevens is het mogelijk dat gierzwaluwen onder de pannen van de pastorie broeden. Dit vraagt om een aanvullend onderzoek naar de huismus en gierzwaluw bij de pastorie indien er werkzaamheden aan het dak van de pastorie uitgevoerd worden. Voor de sloop van het houten schuurtje dient eerst een onderzoek naar huismussen uitgevoerd te worden.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, tevens is de rand van bomen en struiken rond het plangebied een mogelijke vliegroute voor vleermuizen in de omgeving van het plangebied. Negatieve effecten op het foerageergebied en de vliegroute zijn niet redelijkerwijs op voorhand uit te sluiten. Er zijn mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen in de gebouwen binnen het directe plangebied en in de bomen rondom. Een negatief effect op deze verblijfplaatsen in de bomen kan op voorhand uitgesloten worden. Een negatief effect op mogelijke verblijfplaatsen in de pastorie kan niet op voorhand uitgesloten worden indien daar werkzaamheden aan het dak of de houten betimmering uitgevoerd worden. In dat geval is een aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk. Een negatief effect op mogelijke verblijfplaatsen in het schuurtje kan niet op voorhand uitgesloten worden, derhalve is een aanvullend onderzoek naar deze soorten noodzakelijk.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op overige beschermde soorten. Het gaat dan met name om de steenmarter, de wezel en de bunzing. Het is derhalve noodzakelijk om een aanvullend onderzoek naar deze soorten uit te voeren zodat de aanwezigheid van de soort en beschermde functionaliteiten inzichtelijk wordt.

Om te voorkomen dat mogelijk aanwezige hazelwormen in het plangebied komen, wordt aangeraden om een amfibieën scherm te plaatsen tussen de groene rand en de bouwplaats zelf. Voor de andere mogelijk aanwezige diersoorten leiden de voorgenomen initiatieven niet tot negatieve effecten of geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort (groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig?	Maatregelen
Amfibieën en reptielen	Wn §3.2 en 3.3	/	Nee	Nee	Plaatsen scherm
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Wn §3.1	Foerageergebied	Nee	Nee	Snoeien en verwijderen begroeiing buiten broedseizoen
Vogels (jaarrond beschermde nesten)	Wn §3.1	Foerageer- en nestgebied huismus en gierzwaluw	Ja	Indien negatief effect	Aanvullend onderzoek HM schuurtje en indien noodzakelijk pastorie (HM en GZ)
Zoogdieren (grondgebonden)	Wn §3.3	Leef- en foerageergebied steenmarter, wezel, bunzing	Ja	Indien negatief effect	Aanvullend onderzoek marterachtigen
Zoogdieren (vleermuizen)	Wn §3.2	Verblijfplaatsen	Ja	Indien negatief effect	Aanvullend onderzoek vleermuisverblijven in schuurtje en indien noodzakelijk pastorie

Biodiversiteit

Door het toepassen van de genoemde maatregelen in hoofdstuk 5 wordt aan de eisen van de gemeente Ede voldaan wat betreft de puntenregeling voor natuurinclusief bouwen.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken, Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt, versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 28-1-2019
- + NNN, <http://ehs.flevoland.nl>, 28-1-2019
- + <http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/dataloket>
- + Verordening natuurbescherming , <http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/>, 26-1-2019
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'. De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
 2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
 3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.
- De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wn)	Categorie 2 (§ 3.2 Wn)	Categorie 3 (§ 3.3 Wn)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000- gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden. De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het

plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig. Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan drie criteria worden voldaan.

Deze criteria zijn:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend. Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd.

Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven. Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten. De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken. De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid. De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de WRO door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.